

Preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje

Zasnova novega vzgojnoizobraževalnega sistema izhaja iz resolucije o preobrazbi vzgoje in izobraževanja, ki sta jo sprejela 10. kongres ZKJ in 7. kongres ZKS leta 1974. Na tej osnovi je Zavod SR Slovenije za šolstvo izdelal elaborat o usmerjenem izobraževanju, pri tem pa posebej pozornost pre-

obrazbi sedanjega srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Za usmerjeno izobraževanje šteujemo vse oblike in stopnje izobraževanja in usposabljanja za poklice, ki temeljijo na socialističnih osnovah. Celotna vzgojnoizobraževalna dejavnost se mora odločno usmeriti k vzgoji in izobraževanju za delo in z de-

lom in omogočiti mora uresničitev ustavnih pravic delovnih ljudi — kar pomeni, da je pred nami reforma vzgoje in izobraževanja. Reforme izobraževanja ne bo moglo izpeljati samo šolstvo. To je skupna naloga celotne družbe in prioriteta naloga gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Zakaj je potrebna reforma srednjega in visokega šolstva?

Reforma terjajo velike družbene spremembe, gospodarski, znanstveno-tehnološki in kulturni napredek naše domovine. Kaj je slabega in neuresničenega v sedanjem srednjem in visokem šolstvu?

Zelo je razvejano, različno v pogledu kakovosti in uspešnosti izobraževanja. Na srednji in visoki stopnji sedanjega sistema izobraževanja ločimo poklicne šole, srednje strokovne šole, gimnazije in druge srednje šole, višje in visoke šole. To ločevanje se namreč kaže v načinu in trajanju izobraževanja, pa tudi v možnostih prehajanja iz ene na drugo stopnjo ali vrsto šol. Zato imamo vpeljan dvotirni sistem s elitnimi šolami (gimnazije) in s šolami, ki so manj cenjene in niso enako veljavne (poklicne in tehniške). Posamezne vrste sedanjih srednjih šol (poklicne, tehniške šole, gimnazije) se namreč že na začetku močno razlikujejo po obsegu splošne izobrazbe in ne dajejo enakih možnosti za nadaljnje izobraževanje v skladu s sposobnostmi in interesi učencev.

Od vse mladine in s tem naravnega priliva aktivnega prebivalstva le nekaj manj kot polovico usposobimo za kak poklic. Izobraževanje za proizvodnjo je v manjšini, niti petino od vsake generacije ne usposobimo za delo v proizvodnji. Izredno veliko je osipa: v srednjih šolah 20–35 odstotkov, na višjih do dveh tretjin in na visokih do treh četrtin. Mnogo bolj privlačen je študij humanitarnih ved (pravniki, filozofi, sociologi, psihologi, umetniški zgodovinarji itd.) medtem ko ostajajo tehnične fakultete skoraj prazne, ker so tu zahtevnejši programi.

Učenci niso primerno razporejeni glede na družbene potrebe in nimamo razvitih oblik izobraževanja, ki so gospodarstvu potrebne. Gospodarstvu dajemo veliko več

takšnih delavcev, ki so pri šolanju ali študiju odnehal, kakor pa tistih, ki so res dobro usposobljeni za delo. V slovenskem gospodarstvu imamo le 3,3 odstotka delavcev z višjo ali visoko izobrazbo (jugoslovansko poprečje je 4,5 odstotka), medtem ko je polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev v slovenskem gospodarstvu 45,2 odstotka. Tretjina naših delovnih ljudi nima končane osnovne šole (med takimi je tudi mlajša generacija). Kvalificirani delavci dobijo znatno premalo splošne izobrazbe, šola jih mora bolj usposabljalati tudi za samoupravljanje, kajti od delavcev pričakujemo vse pomembnejše odločitve. Prezgoda se sklone možnost preusmeritve v poklic, saj se v starosti okoli 15. leta šele kristalizirajo nagnjenja in spoznanja o osnovnih psihofizičnih sposobnostih. Znatno prekasno pa najbolj usposobljeni kadri prihajajo na delo, da bi se dovolj dobro prilagodili (z visoko šolo po 25. letu). Mnogo mladih je v šolah, namesto pri ustvarjalnem delu.

Cilji reforme izobraževanja

Po vsem povedanem mora reforma rešiti in izpolniti več ciljev. Mladino je treba usmerjati v poklice po njenih sposobnostih in nagnjenjih ter po družbenih interesih oziroma potrebah. Vse učne načrte, programe in učbenike je treba strokovno objektivno izpopolnjevati in verificirati. Izobraževanje je treba demokratizirati.

To pomeni bolj izenačiti možnosti za vse, vsem učencem je treba v usmerjenem izobraževanju zagotoviti enako osnovo splošne in s tem poklicne izobrazbe, vsakogar mora pripeljati do poklica, bolj sposobnim mora odpirati vrata napredovanja in skrajšati je treba študij. Na poti k temu cilju je potrebno temeljito preobraziti sedanje srednje in visoko šolstvo, pospeševati izobraževanje ob delu, vsebino in oblike izobraževanja osvežiti, zagotoviti solidno splošno izobrazbeno osnovo za poklicno ali strokovno delo.

Model novega vzgojnoizobraževalnega sistema

Usmerjeno izobraževanje je nadgradnja osemletne obvezne osnovne šole in vključuje sedanje srednje, višje in viso-

ko šolstvo. Celoten sistem izobraževanja se deli v dva dela in sicer: v bazično izobraževanje, ki vključuje: predšolsko vzgojo, malo šolo in osnovno šolo ter na usmerjeno izobraževanje (zdajšnje srednje, višje in visoko šolstvo), ta pa se deli na I. in II. fazo (skica 1).

Prva faza usmerjenega izobraževanja bo množična in obvezna za vse, ki bodo nadaljevali šolanje in se začeli usmerjeno izobraževati na kakršnikoli šoli, ne bo pa obvezna za vso mladino, kot je sedaj osemletna osnovna šola. Tako se opušta meja med osnovno in srednjo šolo, pač pa se podaljšuje obveznost na deveto in deseto leto šolanja za vse tiste, ki bodo nadaljevali šolanje v zdajšnjih srednjih, višjih in visokih šolah. V bodoče ne bo več srednjih šol in matur in ne več klasičnih razredov, pač pa se bodo učenci izobraževali po programih, ki imajo glede na različne usmeritve različno zahtevnost in funkcije.

V prvih dveh letih bo učna snov razdeljena na skupne predmete, ki zajemajo 70 % števila učnih ur namenjenih petim temeljnim vzgojnoizobraževalnim področjem in so obvezni za vse učence, 30 % učnih ur pa predstavljajo primarne programske usmeritve, ki imajo izbirni značaj. To pomeni, da niso vse za učence obvezne, marveč si mora vsak učenec izbrati le eno usmeritev v skladu s svojimi interesi in sposobnostmi. S primarno programsko usmeritvijo se preskušajo in potrjujejo učenceve poklicne želje in sposobnosti v drugem letu usmerjenega izobraževanja.

Skupna programska osnova prve faze s 5 področji:

(deveto in deseto leto izobraževanja)

— jezikovno in umetnostno (slovenski in drugi jeziki, umetnostna vzgoja — 26 % časa)

— družbeno ekonomsko (samoupravljanje s teorijo marksizma, zgodovina in geografija — 24 %)

— naravoslovno in matematično (matematika, fizika, kemija in biologija — 21,5 %)

— proizvodno in tehnično (strokovna teorija in praktično delo vsaj na enem področju — 9,5 %)

— telesna, obrambna in zadržna vzgoja (19 %)

Skupna programska osnova v prvi fazi usmerjenega izobraževanja zagotavlja slehernemu učencu boljše in višjo izobrazbeno osnovo in bolj izenačene pogoje za nadaljnje izobraževanje. Skupna programska osnova bo zagotovila premik poklicne odločitve za vso mladino najmanj za eno leto, torej na zrelejšo starostno dobo. Novost v usmerjenem izobraževanju je tudi ta, da predmetnik že v prvem in drugem letu šolanja vključuje tudi proizvodno-tehnično področje, ki zajema strokovno teorijo in praktični pouk (skica 3).

(Nadaljevanje na 2. str.)

Osnutek zakona o združenem delu

Novi zakon o združenem delu pomeni konkretno razčlenitev ustave ter uresničitev smernic X. kongresa ZKJ. Pomeni velik prispevek h graditvi celovitega sistema samoupravnega združenega dela v nadaljnjem razvoju samoupravnih socialističnih odnosov v naši družbi ter v družbeno-ekonomskem razvoju združenega dela in temelji na dosednji samoupravni praksi. Delavec v združenem delu naj bo subjekt dela, upravljanja in gospodarjenja s pogoji in rezultati dela.

Zakon o združenem delu bo uredil materijo, ki jo je doslej določalo več zakonov. Zakon je nekakšen kodeks združenega dela, ki vsebuje temeljne določbe, enotne za celotno SFRJ, republike pa bodo na podlagi tega zakona materijo razčlenjevale s svojimi zakoni. Zakon ureja temeljna razmerja: družbeno-ekonomske odnose v združenem delu, samoupravno organizacijo združenega dela, samoupravljanje v družbeni reprodukciji in družbi. Varuje socialistični samoupravni značaj razmerij v združenem delu ter materialno osnovo v družbeni lastnini.

Osnutek zakona, ki ga je po dolgotrajnih tehtnih razpravah komisija za pripravo zakonov s področja združenega dela pri zveznem izvršnem svetu pripravila za javno razpravo, bo v delovnih organizacijah po načrtu republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije v razpravi v maju, juniju ter izjemoma še v začetku julija, sprejet pa bo predvidoma v jesenskih mesecih letošnjega leta.

Osnutek bomo obravnavali tudi mi. Vsekakor se moramo že takoj zavzemati in se pripravljati na izvajanje novega zakona. Zakon mora postati del vsakdanje prakse, kajti le z doslednim izvajanjem se bodo lahko uresničili interesi delavcev — samoupravljalcev — večja produktivnost dela, večji družbeni proizvod ter večji dohodek vseh — vsakemu po njegovem delu.

Preobrazba srednjega ...

(Nadaljevanje s 1. str.)

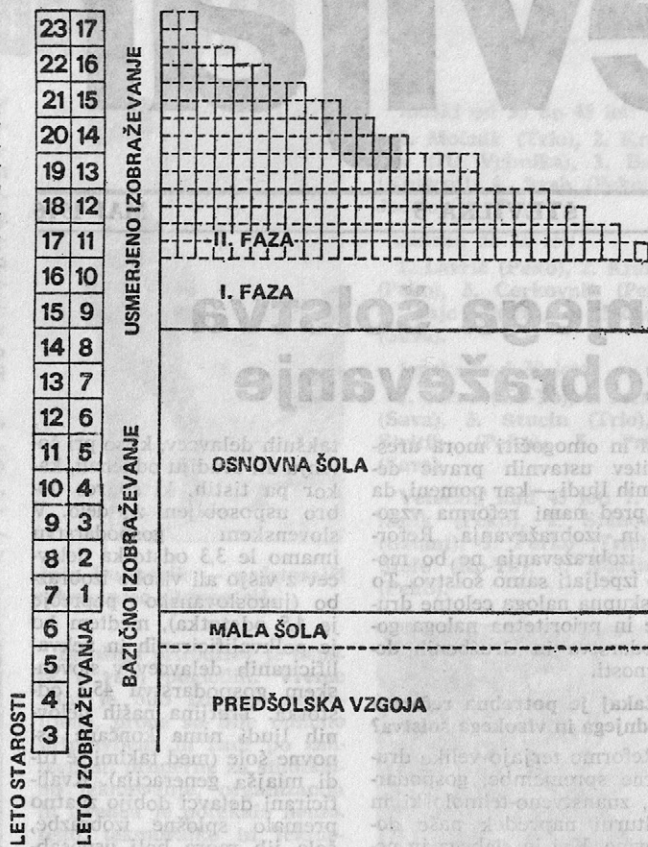
Po dveh letih temeljnega izobraževanja in usmerjanja se začne finalno izobraževanje za prvi poklic. To lahko traja pol leta, celo leto ali pa tudi več. Važno je pripeljati učence do poklica, pri tem pa poglobljati znanje tistih, ki bodo nadaljevali izobraževanje in usposabljanje. Trajanje druge faze je odvisno od programskih zahtev posameznih profilov poklicev. Druga faza je nadaljevanje prve in ozko usmerja učence v poklic, splošnega izobraževanja je vedno manj, vse več je praktičnega dela oziroma strokovnih predmetov.

Poklici se bodo sedaj razvrščali v 11 stopenj in sicer na podlagi tega, koliko časa (v letih) se bodo učenci strokovno izobraževali. Vsako leto izobraževanja bo dalo eno stopnjo šolske izobrazbe ali poklica, od specializiranega delavca v prvem letu pa tja do visokostrokovnega delavca.

Reforma se je začela. Leditno orjejo srednje šole pedagoškega tipa. Reforma bo najgloblja v poklicno izobraževanje, v gimnazije in v visoko

MODEL NOVEGA VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA

SKICA 1

šolstvo. To ni le reforma izobraževanja, temveč reforma gospodarstva in družbenih dejavnosti in sploh nova naloga, in to zelo odgovorna.

Sedanje poklicne, srednje strokovne in druge šole, višje in visoke šole bodo odpravljene in osnovane namesto njih nove. To bodo centri usmerjenega izobraževanja kot osrednja jedra, ki pa jih bodo dopolnjevale tudi druge oblike. Srednje šole se bodo postopoma vključevale v te centre in reformirale. Oddelki višjih in visokih šol bodo or-

gansko vključeni v centre usmerjenega izobraževanja.

Ce bodo uresničeni pogoji za reformo srednjega šolstva, bi lahko začeli postopoma preobraziti srednje šolstvo v usmerjeno izobraževanje s šolskim letom 1977/78. Tako se bodo preusmerile na celoletno organizacijo pouka oziroma v usmerjeno izobraževanje tudi sedanje poklicne šole, ki so imele doslej periodični pouk (vsako leto 4 mesece v šoli).

Milka Meglič

Novoizvoljeni uredniški odbor

Odbor za obveščanje je na svoji seji dne 24. 4. 1976 imenoval nov uredniški odbor v sestavi:

1. Dragica Bogataj — pripravnik
2. Slavko Hvalica — direktor splošnega sektorja
3. Milka Meglič — referent za izobraževanje
4. Nataša Meglič — stroškovni računovodja
5. Anton Simonič, ing. org. — šef razvoja
6. Marija Slapar — glavni urednik
7. Tadej Weilguny, dipl. ing. arh. — arhitekt

Poklicna čevljarška šola tudi v Trbovljah

Na željo delavk — samoupravljalnic in pa celotnega kolektiva smo se odločili, in v Trbovljah organizirali šolo za pridobitev poklica prešivalke zgornjih delov obutve.

Zanimanje za to šolo je bilo veliko, saj je v našem TOZD največ mladih, ki so prišli iz osnovne šole in torej nimajo druge izobrazbe. Sedaj obiskuje šolo 22 naših delavk, ki bodo vsekakor pripomogle k večji in kvalitetnejši proizvodnji. Poklicno čevljarško šolo smo organizirali v sodelovanju z Delavsko univerzo Trbovlje in matično šolo iz Kranja. Predavanja so v prostorih osnovne šole v Trbovljah in so vsak drugi teden zaradi dvoizmenkega dela slušateljic.

Želja nas vseh je, da tako šolanje organiziramo še v prihodnje, saj bomo s tem pomagali k boljši izobrazbi in pa seveda k večji produktivnosti.

Andrejaš Silvo

Če pozorno prisluhnemo vsakdanjemu delovnemu utripu življenja v naši delovni organizaciji, lahko med drugim zaznamo hotenje vsakega posameznega člana delovne skupnosti, da bi spoznal, kaj pravzaprav pomeni v tej sredini, kolik je njegov delež pri uspehih in tudi neuspehih. Ocenjujemo tudi drug drugega in si o sodelavcih ustvarjamo sodbe. Naš sistem nagrajevanja še posebno vzpodbuja marljivost, vestnost in druge vrline, kar tudi povečuje našo delovno storilnost.

Težko je celovito in povsem pravično ovrednotiti neskončno vrsto delovnih operacij v proizvodnih obratih, delavnicah, pisarnah in drugod. Ugotovimo predvsem lahko, da je vsako delo pomembno in neobhodno potrebno, če se njegov učinek pozitivno odraža v končnem rezultatu TOZD, SSSS in celotne delovne organizacije. Prav gotovo posamezna dela zahtevajo

Kdo je kdo?

različne sposobnosti in znanje in so potem tudi različno vrednotena, oziroma nagrajevana. In vendar velja še enkrat posebej poudariti, da je pomembno vsako delo in se ne moremo strinjati z nikomer, ki vidi le svoj delež, ki je lahko tudi velik, pa pri tem ne prizna prispevkov sodelavcev, četudi so le-ti relativno manjši od njegovega, absolutno pa prav gotovo ne, saj se na trgu realizira le končni proizvod npr. par čevljev.

Konkretno delo je prav gotovo eno najpomembnejših meril pri določanju posameznikovega deleža v delovni organizaciji, ne pa tudi edino. Vzporedno z izvrševanjem konkretnih delovnih nalog imamo vsi, prav vsi, enake pravice in dolžnosti tudi pri upravljanju naših TOZD, SSSS in celotne delovne organizacije, ne glede na to ali direktno prispevamo svoj prispevek na

zborih delovnih ljudi ali preko naših delegatov v samoupravnih organih.

Kot člani sindikata, Zveze komunistov in socialistične mladine smo politično odgovorni za uspešno poslovanje in še posebej za pravično in pošteno urejanje naših medsebojnih odnosov.

Takšen sistem v naši delovni organizaciji, ki je pogojen z našo socialistično, samoupravno in demokratično družbeno ureditvijo jasno odgovarja na vprašanje kdo je kdo. Vsi smo svobodni proizvajalci in enakopravni samoupravljalci v združenem delu, zato je vsaka dilema o več ali manj vrednosti posameznikov odveč.

Čeprav v naši delovni organizaciji ne moremo govoriti o samoprevrednotenju posameznikov, kot o splošnem pojavu pa se vendarle pojavljajo posamezni primeri, ki nas opozarjajo, da moramo biti pri preprečevanju takih pojavov zelo kritični in odločni.

Prav tako pa ugotavljamo določeno pasivnost delavcev do vrste vprašanj v delovni organizaciji, ki se njih direktno ne dotikajo, so pa pomembna in jih moramo vsi skupaj razreševati. Na tem področju bomo morali okrepiti našo zavest, saj imamo po ustavi pravico in dolžnost razreševati naša vprašanja.

Večkrat se pojavljamo tudi kot kritizerji v slabem pomenu besede. Kritiziramo vse vprek, sami pa nismo ničesar storili, da bi se strani izboljšale, čeprav smo imeli možnost. To gotovo ni način, ki vodi k uspehu. Edino kritiko, ki predlaga nove rešitve je sprejemljiva in potrebna.

V tem kratkem razmišljanju, ki je predvsem ocena političnega delovanja v prvih mesecih letošnjega leta, pa gre vendarle poudariti, da smo na splošno gledano kot kolektiv, opravili vrsto pomembnih nalog in dosegli zelo dobre rezultate na kar kažejo konkretni rezultati gospodarjenja in nivoja samoupravnih odnosov.

Meglič Božidar

Poslovni rezultati v prvem tromesečju 1976

I. SPLOŠNI DEL

Za nami je prvo tromesečje, dosežene poslovne rezultate v tem obdobju pa ocenjujemo in primerjamo z enakim obdobjem preteklega leta in letnim poslovnim sporazumom, kjer smo si naloge oziroma rezultate planirali.

V letošnjem letu izjemoma za to obdobje ni potrebno izdelati periodičnega obračuna, to iz razloga, ker so v tem obdobju teklo priprave povezane z Zakonom o ugotavljanju celotnega dohodka in Zakonom o zavarovanju plačil. Podatki v tem poročilu so še na osnovi fakturirane realizacije, pa tudi ugotovljen ostanek dohodka še ni razdeljen po TOZD, kot je ta delitev dogovorjena z letnim poslovnim sporazumom.

Na področju proizvodne dejavnosti za obravnavano obdobje lahko ugodno ocenimo količinski obseg, saj je ta presegel načrtovanja, vendar moramo pri tem omeniti, da je bilo v enoto izdelkov manj vložnega dela. Pri oskrbi proizvodnje so se še pojavile težave, kot posledica spreminjenih splošnih pogojev gospodarjenja, pa tudi naših notranjih organizacijskih pomanjkljivosti.

Izredno povečanje prodaje na konvertibilno področje, ki je bilo sicer načrtovano z letnim poslovnim sporazumom, velja posebej poudariti, saj se s tem intenzivno vključujemo v stabilizacijska prizadevanja celotne naše družbe. Vzporedno s tem se je prodaja obutev v lastni prodajni mreži relativno zmanjšala, zaradi težjih pogojev na tržišču, zato bo potrebno usmeriti še večja prizadevanja v zmanjšanje stroškov, da bi tako s povečanim obsegom poslovanja dosegli tudi večji ostanek dohodka, oziroma sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Povečanje zalog, predvsem trgovskega blaga nam je v tem obdobju dodatno vezalo sredstva, ter s tem zmanjšalo našo likvidno sposobnost. Ugodni rezultati prodaje v mesecu aprilu pa kažejo, da se bodo v naslednjem trimesečnem obdobju zmanjšale zaloge, ter da bomo v dogovorjenih rokih poravnali vse obveznosti, kot zahteva Zakon o zavarovanju plačil.

Investicijska dejavnost v tem obdobju je tekla v okviru letnega plana, saj je bilo porabljeno četrtno planiranih sredstev. Še ne določeni režimji uvoza opreme pa nam povzročajo težave, ker ne moremo nabaviti dodatno potrebne opreme za realizacijo proizvodnih programov nove sezone.

II. PODATKI PO TOZD

1. TOZD OBUTEV

V tej temeljni organizaciji smo izdelali 577.443 parov obutev, kar predstavlja 11 % več, kot v enakem obdobju lanskega leta.

Tudi glede izpolnitve operativnega plana smo dosegli

ugodne rezultate, saj je bila ta dosežena 103 %. Pri tako ugodnih rezultatih velja omeniti, da je bila letošnja proizvodnja po vložnem delu manj zahtevna, fizična produktivnost z upoštevanjem vložnega dela pa je za 2 % nižja kot je bila v drugem polletju preteklega leta, kar vsekakor ni ugoden rezultat. Število zaposlenih se ni bistveno spremenilo. V primerjavi s poprečnim stanjem leta 1975 je bilo v obravnavanem obdobju 0,3 % manj zaposlenih. Poprečni osebni dohodki so bili v tem obdobju 3.665 dinarjev, kar je 11 % več, kot pa so bili doseženi v poprečju celega leta 1975.

Podatki o vrednosti proizvodnje v primerjavi z letnim planom nam pokažejo, da je bilo v tem obdobju doseženo že 27 % letnega plana. V strukturi te vrednosti pa znaša prihranek na planiranih stroških 1,61 %, z letnim poslovnim sporazumom pa smo predvidevali en odstotek.

2. TOZD POLIURETAN IZDELKI

Količinski obseg proizvodnje je v tej temeljni organizaciji skoraj dvakrat tolikšen, kot preteklo leto v tem obdobju, to iz razloga investicij v povečanje proizvodnih kapacitet, katere so bile realizirane v drugem polletju lanskega leta.

Izdelali smo 1.160.481 parov podplatov, kar predstavlja 91 % več kot v prvem tromesečju lanskega leta, oziroma 113 % izpolnitve operativnega plana. Za tako povečan obseg proizvodnje je bilo tudi več vložnega dela, fizična produktivnost pa je ostala na nivoju drugega polletja 1975.

Ustrezno povečanim proizvodnim kapacitetam se je povečalo tudi število zaposlenih, primerjava s poprečnim stanjem leta 1975 kaže povečanje zaposlenih za 35 %. Poprečni osebni dohodki so v tem obdobju bili doseženi 3.524 din, kar je 3 % več kot lanskeletno poprečje.

Vrednost proizvodnje obravnavanega obdobja znaša 30 % letnega plana, pri tem pa je tudi prihranek na planiranih stroških večji, kot smo ga z letnim poslovnim sporazumom predvidevali, saj znaša 3,09 % od proizvodne lastne cene.

3. TOZD GUMOPLAST

Proizvodnjo v tej temeljni organizaciji smo pri izdelavi gumi podplatov povečali za 15 %, pri izdelavi izdelkov plastike pa je bila za 12 % nižja, kot v prvem tromesečju preteklega leta. Skoraj enak rezultat ugotavljamo tudi pri izpolnjevanju operativnega plana proizvodnje. Težave pri oskrbi materiala za proizvodnjo tehničnih izdelkov so povzročile omejenega nazadovanja proizvodnje plastike. Večje količine gumi podplatov pa smo izdelali na zalogo, za potrebe

TOZD Obutev v naslednjem obdobju, ker se je povpraševanje po teh izdelkih zmanjšalo. V prihodnjem obdobju bomo morali vložiti še več napora, da bi tudi tu proizvodne kapacitete polno izkoristili.

Produktivnost z upoštevanjem vložnega dela je v primerjavi z doseženo v drugem polletju 1975 večja za 6 %, kar pa je ugoden rezultat.

Vsled že omenjenih težav, oziroma neizkoriščenih proizvodnih kapacitet, je tudi število zaposlenih za 6 % manjše, kot je bilo v poprečju preteklega leta. Osebni dohodki v prvem tromesečju so znašali 4.286 din poprečno na zaposlenega za 182 ur, to pa je 16 % več kot lanskeletno poprečje.

Vrednost proizvodnje, ovrednotene po proizvodni lastni ceni, je bila v tem obdobju dosežena 24 % letnega plana, znižanje oziroma prihranek na planiranih stroških pa je znašal 5,88 % od proizvodne lastne cene.

4. TOZD IZDELAVA ZGORNJIH DELOV TRBOVLJE

V prvem tromesečju smo v tej temeljni organizaciji izdelali 128.940 parov zgornjih delov za potrebe TOZD Obutev. V primerjavi s preteklim letom je to 23 % več, oziroma 103 % izpolnjen operativni plan proizvodnje. Poleg osnovnega proizvodnega programa, to je izdelave zgornjih delov, je tekla tudi proizvodnja oblačila sestavnih delov, prav tako za potrebe TOZD Obutev. Izračun produktivnosti za celotno proizvodnjo z upoštevanjem vložnega dela, pa nam pokaže, da je bila v tem obdobju za 3 % nižja, kot pa je bila dosežena v drugem polletju preteklega leta. To je precejšen odklon od začrtanih nalog, zato bo potrebno v preostalem obdobju letošnjega leta vložiti še več napora, da bi dosegli z letnim poslovnim sporazumom načrtovan cilj, to je 3 % dvig produktivnosti.

Število zaposlenih se je v primerjavi s poprečnim stanjem preteklega leta povečalo za 3 %, na enak način primerjani osebni dohodki pa so se povečali za 11 % in so znašali v tem obdobju 3.038 din poprečno na zaposlenega za 182 ur.

V primerjavi z letnim planom, je bila vrednost proizvodnje dosežena le 22 %, prihranek naproti planiranim stroškom pa je v tem obdobju znašal 1,15 % od proizvodne lastne cene.

5. TOZD PRODAJNA ORGANIZACIJA — MREŽA

Na osnovi samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO, skrbí TOZD Prodajna organizacija za prodajo vseh naših izdelkov nazven. Osnovne značilnosti prodaje v obravnavanem obdobju so

omenjene že uvodoma, v nadaljevanju pa je prikazano nekaj podatkov o dveh najpomembnejših prodajnih kanalih, to je prodaja v lastni trgovski mreži in prodaja v izvoz.

6. SAMOUPRAVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Opravljanje skupnih zadev za potrebe združenih TOZD je osnovna naloga SSSS. Rezultati tega dela so povezani

Naslov podatka	I. tromesečje 1975	I. tromesečje 1976	Indeks
A. Prodaja v lastni trg. mreži			
1. Parov obutev	479.931	412.610	86
2. Vrednost v 1000 din po MPC	70.267	77.235	110
3. Vrednost zalog v 1000 din po NC	118.790	143.666	121
B. Izvoz (lastni in kooperanti za račun Peka)			
1. Prodano parov	222.520	419.029	188
1.1. Zahodni	176.520	378.521	214
1.2. Vzhodni	46.000	40.508	88
2. Vrednost prodaje v 1000 \$	1.717	2.764	161
2.1. Zahodni	1.184	2.337	197
2.2. Vzhodni	533	427	80
C. Izvoz (kooperanti za tuj račun)			
1. Prodano parov	13.932	64.696	464
2. Vrednost v 1000 \$	87	365	418

Navedeni podatki prikazujejo spremembe pri dveh po vrednosti najmočnejših prodajnih poteh, primerjava celotne realizacije s planirano za letošnje leto pa nam pokaže, da smo v tem obdobju dosegli 22 % letnega plana.

Rezultati v pogledu ostanka dohodka oziroma stopnje prispevka ob polni komercialni lastni ceni so manj ugodni, kot v preteklih obdobjih.

Povečanje cen reprodukcijskega materiala, ko so bile prodajne pogodbe že sklenjene in cene določene, je eden izmed vzrokov za tako spremembo, omeniti pa velja, da imamo v lastni ceni letos vkalkulirane višje osebne dohodke kot v prvem polletju lanskega leta in pa višje stroške amortizacije, kateri so letos vsled revalorizacije za 78 % višji.

Stroški prodajne službe in prodajne mreže so planirani s stopnjo na nabavno vrednost prodanih izdelkov. Ker se v obravnavanem obdobju prodaja pomladansko-letna obutev, katere poprečna prodajna cena je nižja, so dejanski stroški višji od planiranih za 30 %, in sicer prodajne službe za 14 % in prodajne mreže za 41 %.

Primerjava števila zaposlenih s poprečnim stanjem preteklega leta nam kaže 2 % več zaposlenih, enaka primerjava poprečnih osebnih dohodkov pa zmanjšanje teh za 13 % ter so v tem obdobju znašale 3.371 din na zaposlenega za 182 ur. Ker je vsako leto vrednostno prodaja v tem prvem tromesečju nižja, osebni dohodki pa so odvisni od prometa, je to zmanjšanje razumljivo. Primerjava osebnih dohodkov s prvim tromesečjem leta 1975, pa pokaže, da so letos višji za 20 %.

oziroma so vključeni v doseženih rezultatih posameznih temeljnih organizacij, saj je delo strokovnih služb tesno povezano s potekom proizvodnje in prodaje v TOZD.

Stroški strokovnih služb so delno vkalkulirani v izdelkih proizvodnje, delno pa se pokrivaajo z realizacijo SSSS, katere je bila v tem obdobju 8.802.488 din.

Število zaposlenih v prvem tromesečju je bilo 514 delavcev, v primerjavi s poprečnim stanjem lanskega leta je to 3,8 % več. Poprečni osebni dohodki neto za 182 ur so bili v tem obdobju 4.020 din, kar je 8 % več kot je lanskeletno poprečje.

V okviru SSSS posluje tudi tovarniška menza. Ta delovna enota je v tem obdobju kljub povišanim cenam poslovala z izgubo.

Vzrok za to izgubo je še nadaljni porast cen živil, vsled tega bo ob polletju potrebno ponovno izdelati polletno kalkulacijo in ustrezno povišati cene kosil in malic.

III. SKUPNI PODATKI ZA DELOVNO ORGANIZACIJO

Podatki o poslovnem uspehu za celotno DO Peko nam v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta kažejo za 41 % večji celotni dohodek, pri tem pa so bila porabljena sredstva večja za 44 %, tako da je doseženi dohodek večji le za 29 %. Pri delitvi doseženega dohodka ugotavljamo 21 % povečanja zakonskih in pogodbenih obveznosti 43 % več za osebne dohodke, tako da je ostanek dohodka večji le za 3 %.

Delitveno razmerje je ugodnejše za osebne dohodke, saj je bilo 6,6 % v strukturi več za osebne dohodke, oziroma manj za ostanek dohodka.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Razgovor z Damjanom Skerlom

Moje življenje je »Peko«

Čprav je že dve leti upokojen, Damjana Skerla še vedno srečamo v naših poslovalnicah, katerim je posvetil vse svoje delo in življenje. Tako sva se našla tistega aprilskega dne v poslovalnici Beograd I. in zaprosil sem ga za pogovor, za katerega sva se dogovorila že pred dvema letoma na Bledu, ko je prejel umetniško sliko v znak priznanja za uspešno dolgoletno delo v našem delovnem kolektivu.

Svojo pripoved je Damjan Skerl začel že v sami poslovalnici Beograd I., v kateri je bil poslovodja več kot tri desetletja in pol. Ker pa mi je želel pokazati tudi del bogatega arhiva, ki ga hrani doma, sva se po sivih beograjskih ulicah napotila v ulico Mlatišimuna I., kjer živi skupaj s svojo ženo Aurelijo, ki je bila četrto stoletja Damjanova blagajničarka in pomočnica v trgovini ter ves čas v veliko oporo, brez katere Damjan Skerl ne bi zmozel vseh nalog in naporov.

Damjan in Aurelija Skerl sta Tržačana rojena pred sedemdesetimi leti, ko je bila v teh krajih še Avstroogrška oblast. V mladosti sta okusila težo fašističnega škornja, ki je trdo stopal na Slovence, ki so po prvi svetovni vojni ostali na ozemlju Italije. Damjan se je kmalu potem ko je opustil željo staršev, da bi postal duhovnik, začel udinjati v trgovini. Pot ga je vodila od Trsta preko Ljubljane, Zagreba, Splita do Beograda. Ukvarjal se je s prodajo kože, lesa, hladilnikov, avtomobilov in nazadnje obutve, ko je pri firmi DESA prevzel sedanjo poslovalnico Beograd I., v kateri so prodajali čevlje Peko. Že pred vojno je Damjan Skerl uspel močno dvigniti prodajo v poslovalnici s tem, da je predvsem analiziral, kaj je potrebno ponuditi beograjski publiki, kot pravi sam.

Druga svetovna vojna ga je zatekla na Krasu, kjer se je kot topničar umaknil s položajev še preden so Italijani napadli, medtem pa je njegova žena Aurelija doživela strahote bombnega napada na Beograd.

Poslovalnica je bila po nalogu okupatorjev odprta v tem hudem času pomanjkanja. Ob osvoboditvi Beograda, se je Damjan Skerl pridružil našim partizanom in v Sremski Mitrovici sodeloval pri formiranju artilerije. Po končani vojni se je začelo težko delo obnove. Damjan je bil nenehno na poti: od zveznega ministrstva, kjer je pristojnoval različnim pomembnim sejam, svoje poslovalnice in drugih poslovalnic po Srbiji do Ljubljane in Tržica.

Damjan Skerl ima veliko zaslug, da se je naša trgovska mreža ohranila in kasneje povečala, vsi pa vemo, kako pomemben del naše delovne organizacije je. Na beograjski trgovski šoli je postal prvi inštruktor za vajence. Iz nemščine je celo prevedel obsežno knjigo o načinih izdelave obutve, ki bi jo bilo potrebno

po njegovem mnenju sedaj dopolniti, ker je njena vsebina že predvsem zgodovina. Damjana Skerla srečamo v Crikvenici leta 1950, ko je po nalogu direkcije za usnjarsko predelovalno industrijo Slovenije organiziral počitnice za delavce te panoge. V Italijo vodi prvo našo ekipo modelirjev, ki tako naše izdelke začenejo približevati dosežkom svetovnemu razvoju obutvene industrije.

Ob petdesetletnici tovarne, ko je takratno delovno skupnost obiskal predsednik Tito, je Damjan Skerl izbral model za tovariša Tita in s ponosom pokaže fotografijo ko pomerjata čevlje.

Težke razmere so se sčasoma uredile in delo v trgovini je nekako postalo lažje, pravi Damjan, vendar pa so postali kupci zahtevnejši in problemi so postali drugačni. »Moje načelo je bilo vedno delati pošteno«, pravi Damjan in se čudi kako morejo biti nekateri ljudje drugačni.

Se in še mi je pripovedoval posamezne podrobnosti iz svojega življenja, ki je bilo bogato in predvsem vezano s Pekom. Damjan Skerl še vedno snuje in razmišlja, tako je v zadnjem času storil nekaj pomembnih korakov, da bi naša obutev prodrla v Avstrijo, kjer je precejšnje povpraševanje. Mogoče bo tudi ta ideja rodila sadove. »Da bi bilo le zdravje«, je ob slovesu dejal Damjan Skerl, in tega želim obilo njemu in njegovi ženi. Božidar Meglič

Poslovni rezultati

(Nadaljevanje s 3. str.)

Primerjava z načrtovanimi rezultati na podlagi letnega poslovnega sporazuma nam pokaže, da smo v tem četrtletju dosegli 23,6 % celotnega dohodka, oziroma 23,7 % dohodka. Delitveno razmerje je v strukturi za 0,4 % ugodnejše za osebne dohodke kot pa je bilo z letnim poslovnim sporazumom planirano.

Število zaposlenih je bilo za 6 % večja kot preteklo leto v prvem tromesečju, oziroma 3 odst. več kot povprečno v preteklem letu. Poprečni osebni dohodki so bili v prvem tromesečju 3.602 din za 182 ur, kar je za 25 % več kot leto prej v enakem obdobju, primerjava s poprečnimi osebni dohodki leta 1975, pa kaže povečanje v obravnavanem obdobju za 3,4 %.

Sredstva za poslovanje so se v tem obdobju povečala za

Srednjeročni plan tovarne »Peko« predvideva gradnjo nove upravne stavbe. Vzrok: pomanjkanje prostora na območju tovarne.

Zato je »Biro« dobil nalogo, da še v letu 1976 izdelala glavni projekt »nove uprave«. Ob samem začetku projektiranja, torej v fazi idejnega projekta, pa se je projektant soočil s problemi: »Režim v prostoru«.

Razvoj pisarniških prostorov gre v smeri povečanja osnovne (klasične) pisarne v enoten prostor, torej v prostor brez zidanih vmesnih sten, v katerem so svobodno razporejena vsa delovna mesta, ki so v klasičnem sistemu imela vsaka svojo celico — gradbeno zaključeno enoto. Za razširitev osnovne celice v enoten prostor se uporablja termin: »Oceanski« sistem.

Novo v novem

Zasnovo »oceanskega« sistema opazimo že v sedanjih prostorih uprave (V. etaža), vendar se rešitev razporeda delovnih mest v V. etaži še vedno toliko naslanja na klasični sistem, da se delovno mesto oziroma delavec še vedno preveč počuti kot individuum in premalo kot član skupnosti (vse je pač improvizirano in prilagojeno neprimernemu prostoru — skladišče).

V »oceanskem« sistemu mora biti vsako delovno mesto dobro vidno (ne zakrito), kar omogoča efektivno kontrolo in olajšane komunikacije.

Počutje delavca v novem sistemu razporeditve delovnih mest je vsekakor neugodnejše kot v klasičnih celicah, vendar se pa storilnost poveča, kar pa naj bo tudi cilj nove ureditve. »Oceanski« sistem je v Ameriki in zahodni Evropi že pravilo in prav tamkajšnji rezultati (povečana storilnost) nam narekujejo projektiranje nove upravne stavbe na sodoben način.

Revija »Industrijsko oblikovanje« je v številki 29 objavila sestavek pod naslovom »Pisarna — novi funkcionalni prostor«, ki naj bo dodatna informacija k gornjemu uvodu.

8 % in to predvsem obratna sredstva, saj smo konec tega obdobja imeli za 42.790 tisoč din več vezanih sredstev v zalogah. Vir teh sredstev so bile povečane neporavnane obveznosti, dodatni krediti za obratna sredstva in v tem obdobju ustvarjeni ostanek dohodka.

Podatki torej kažejo zmanjšano likvidno sposobnost, saj so se konec meseca marca po višini izravnale terjatve do kupcev z neporavnanimi obveznostmi do dobaviteljev, katere so bile prej vedno nižje.

Že uvodoma omenjen ugoden potek prodaje v mesecu aprilu pa je pripomogel k izboljšanju naše likvidne sposobnosti, ter v dogovorjenih rokih poravnavanje obvezno-

IV. ZAKLJUČEK

Doseženi rezultati v prvem četrtletju seveda še niso popolno merilo za primerjavo z letnim planom, saj ima predvsem na prodajo močan vpliv časovno obdobje-sezona. Odstopanja od začrtanih ciljev, ki so bila za to obdobje ugotovljena, pa naj bodo izbrana področja, v katera moramo v naslednjih obdobjih vložiti še večje napore, oziroma prizadevanja vseh, ki združujemo delo v DO Peko.

Pisarna — nov

Kako povečati vrednost življenja? Kako organizirati življenje dostojno življenja?

Nekdo je dejal: »Ne živimo v pričakovanju življenja. Življenje je tako kot nam je vsakdanjih 24 ur«.

In kakšno je teh vsakdanjih 24 ur? Če izvajamo 7 ur spanja (pri nekom več, pri drugem manj) in 9 ur prostega časa se srečamo s tistim pomembnim delom, ki ga preživimo na delovnem mestu. Večina od nas letno več kot 2000 ur preživi v svojem drugem domu, t.j. na delovnem mestu — v pisarnah.

PROSTOR

V zadnjem času smo pričali velikih sprememb pisarniških prostorov. Klasični poslovni objekti so obsegali en prostor z vmesnimi stenami pregrajen v več manjših prostorov. V takih pisarnah je delo potekalo brez povezanosti in tudi medsebojnih zvez, a službenec je pretila nevarnost neobveščenosti, neažurnosti in včasih tudi dolgočasje.

Izhajajo iz stališča znanstvenih raziskav in naglega napredka tehnike ter uporabe njenih dosežkov v toku organiziranega poslovanja nekega podjetja so strokovnjaki predlagali povsem novo obliko prostora. »Office landscape« je skupen prostor, ki ga lahko uporablja veliko število zaposlenih.

Čemu velika pisarna?

(Nadaljevanje na 5. str.)

Vsak zase — vsi skupaj

funkcionalni prostor

(Nadaljevanje s 4. str.)

Na to vprašanje odgovarja prof. Henn iz tehnične univerze v Braunschweigu:

»Potreba po graditvi velikih pisarniških prostorov izhaja iz dejstva, da je pisarna namenjena izmenjavi informacij in, da je ta naloga v zadnjem času zelo porasla. Boljša povezanost v pisarni veliko pripomore, da je tok informacij bolj povezan zdaj, kot pa v primeru raztresenosti osebja po majhnih pisarnah. Slaba stran majhnih pisarn je v tem, da so posamezne operacije izolirane.«

Da bi lahko sodobno poslovanje v velikih pisarniških prostorih tudi ustrezno izvajali, je potrebno marsikaj.

Najtejmo nekaj osnovnih nalog:

— ustrezni medsebojni odnosi med zaposlenimi

— ustrezni medsebojni odnosi med posameznimi oddelki

— ustrezni odnosi do oddelkov informacije-planiranje-odločbe

— odnos do okolja

— pretok informacij (dokumentacija)

— uporaba tehnične opreme (strojno področje) za ob-

delavo podatkov (računalniki, kopirni stroji, telex)

— možnost varijantnih rešitev, odvisno od povečave oziroma sprememb pisarniške zmogljivosti

— rentabilnost

Razumljivo je, da ekonomska in učinkovita uporaba odprtega pisarniškega prostora ni odvisna samo od njegove velikosti. Da bi omogočili sodobno poslovanje, je potrebno k prostoru upoštevati še niz drugih pogojev, kot so: gradnja in instalacije, oprema, aparati in končno tudi aspekti humanizacije. Potrebno je za udobno počutje in delo v prostoru omogočiti osvetlitev, prezračevanje, ogrevanje in druge pogoje uspešnosti dela, kot npr. dobro izolacijo. Dogaja se, da število zaposlenih v veliki pisarni doseže tudi do deset oseb ali celo sto in več.

OPREMA

Ideja o novih odprtih pisarnah zahteva tudi novo opremo, ki je posebej prilagojena določenim načrtom. Ustrezno organizacijskim idejam o boljših delovnih pogojih so ustvarili novo opremo s po-

sebnimi nalogami: zmanjšati delovni napor, boljši izkoristek delovnega časa, zmanjšanje utrujenosti in povečanje pazljivosti pri delu.

Pisarniško opremo razdelimo v nekaj osnovnih skupin kot so:

— stoli (daktilo stoli, delovni stoli, naslonjači in polnaslonjači)

— mize (daktilo mize, delovne mize, konferenčne mize in klubske mize)

— omare (z različnimi pregradami glede na specifičnost dela)

Potrebe pisarniškega dela niso statične. Zato mora biti oprema večnamenska v sistemu elementov, ki jih lahko razvrščamo glede na prostor in uporabnost na tržišču.

Oprema, ki je namenjena sodobnemu poslovanju, mora tudi ustrezati vsem zahtevam sodobnosti, kot so:

— pravilne razsežnosti
— delovne ustreznosti
— smotnost v uporabi prostora
— ekonomičnost v smislu časa

— enostavna uporaba
— trajnost
— možnost lahkega vzdrževanja
— sestavljivost
— estetski videz (posameznik in skupinski)

Poleg elementov opreme je potrebno pisarniški prostor oskrbeti še z organizacijskimi sredstvi. Ti elementi opreme predstavljajo njen integralni del in brez njih si ne moremo zamisliti poslovnosti v sodobnih pisarniških prostorih. Elementi so naslednji:

— kartotečne škatle za različne formate papirja
— mizni predali
— košare za spravilo višjih map
— kasete za spravljane dokumentov
— škatle za arhiv
— mape in podobno

UREDITEV PROSTORA

Čeprav je osnovni namen pisarniškega prostora »notranja povezava dejavnosti med zaposlenimi« se postavlja vprašanje: ali nima posameznik v tako velikem kolektivu nobene želje po intimnosti?

»Intimnost v delovni skupini« nastopa kot vodilo v nadaljnjem izpopolnjevanju pisarniškega prostora. V zvezi s tem smo našli rešitev, ki omogoča delno razdelitev prostora v gibljive funkcionalne celice delovnega značaja. Sistem zaslonov predstavlja rešitev sestavljanja skupin in ureditve enot v brezkončnem številu možnosti.

Vsaka vrsta delovne tehnike postavlja svoje posebne zahteve, ki jim lahko ustrezimo z različnimi sistemi pregrad. Ti elementi poleg pregrade lahko učinkujejo kot obešalniki opreme, dopolnilni predmeti ali detajli, z njihovo razporeditvijo lahko usmerjamo promet v pisarni in končno tudi učinkujejo estetsko s svojo obliko in barvo. Zasloni so lahko ravni ali nagubani a povezava je odvisna od primera samega.

NAVODILO

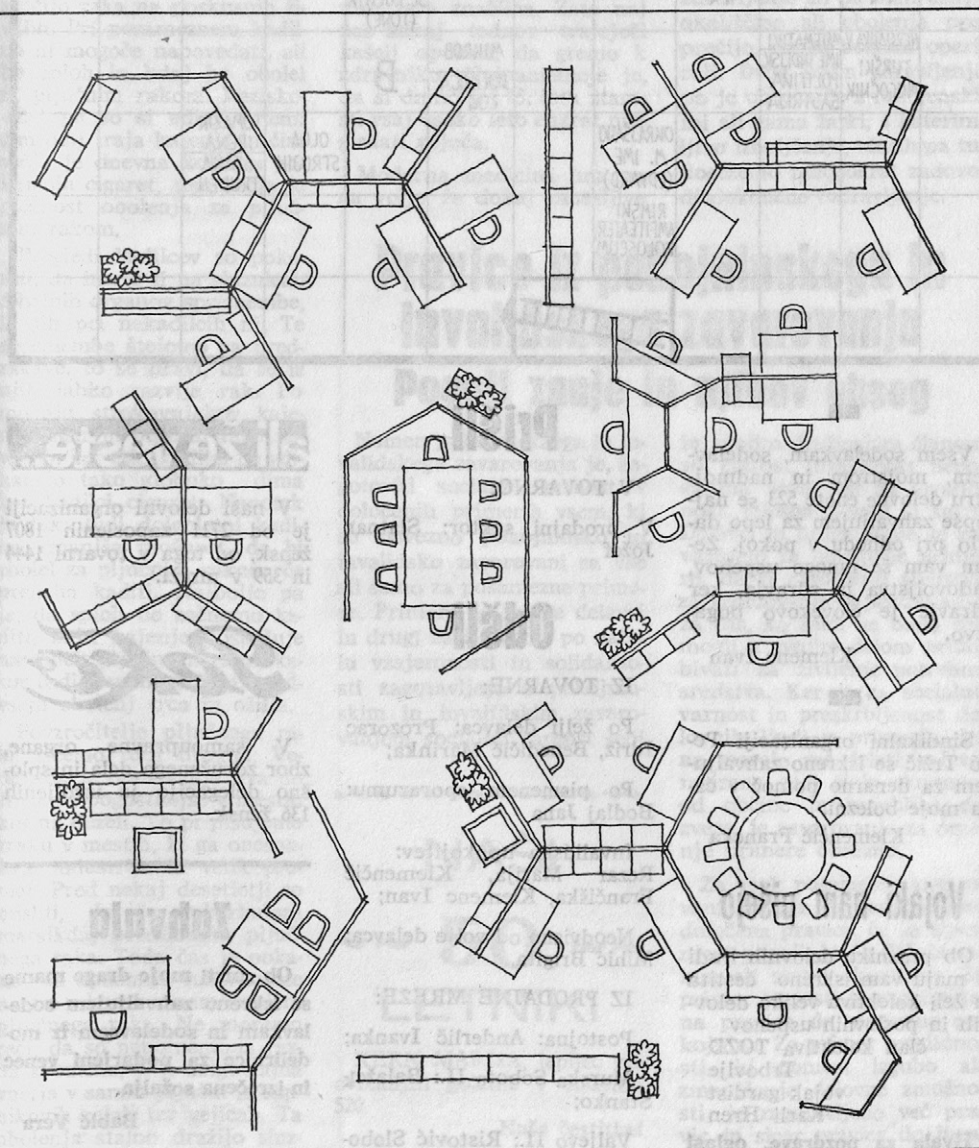
Z uvajanjem novega načina dela v pisarniških prostorih si velika podjetja v svetu prizadevajo, da vse zaposlene obvestijo o novih pogojih dela. S tem namenom sodobno usmerjena podjetja izdajajo brošure z glavnimi podatki o novem načinu dela oziroma z »nasveti« v novem »odprtem« prostoru. Ker je tak način dela za zaposlene nekaj povsem novega, predstavlja taka brošura vodiča za pretežni del delovnega dne v delovnem prostoru.

Brošura-vodič za vso administrativno stavbo z vpisanimi telefonskimi številkami, razporeditvijo delovnih mest in zmanjšano osnovo nadstropij, olajšuje prilagoditev sodobnemu sistemu dela v podjetju.

Za zaključek naj navedemo, da take pisarne že obstojajo. Osvojili so jih strokovnjaki z namenom doseči bolj uspešno poslovanje. In še to: zanimivo bi bilo slišati mnenje tistih, ki v takem prostoru preživijo svoj delovni dan.

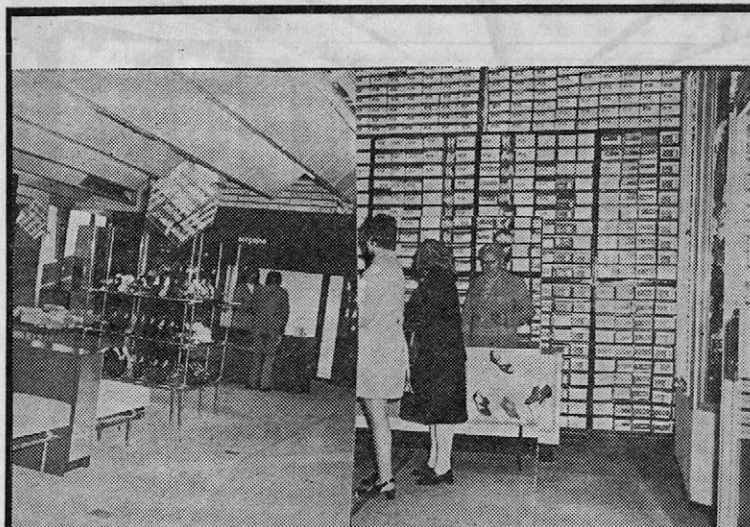

»Oceanski« sistem ureditve pisarniškega prostora

Razporeditev — možna varianta

Nagradna križanka

							PRIPADNICA DEMOKRATSKE STRANKE	ISKALNA LECA NA FOTOAPARATU	REZKA KRALJ	KASAŠKI KONJSKI TEK	ŽENSKO IME		PALEŽ, OŽIGANJE	NAŠA ŽENSKA REVIJA
							TEKMA V HITROSTI					ŽENSKA, KI NEKAJ OBEŠA	BORBA HRIB ZAHODNO OD LJUBLJANE	
							ČAROVNJA ESKAMO- TIRANJE				M		T	
							MAJDA KAVAR		GORA NA PRIMORSKEM STROJ ZA SADITEV			O		
							FR. TERORIST, ORGANIZACIJA MUHAVOST, ČUDAŠTVO			PREMOGOVI UGAŠKI PODATKI, DEJSTVA		GOLMAJER ADELA SL. PISATELJ (FRAN)		
													ZAMAŠTEV S ČEPOM	PIŠI V „ČEVČAR“
												ROŽIČ ZLATKA EVROPEJSKA DRŽAVA		RUSKO ŽEN. IME
INDUSTRIJSKO MESTO V HRVATSKEM MEDŽIMURJU	DRŽAVICE EMIROV	SKLON ZVALNIK (LATINSKO)	LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA	JEDRSKA ELEKTRARNA	TOVARNA SPECIALNIH VOZIL V KOČEVJU	JEZIK ČRANCEV BANTU	L		DRŽAVLJAN ITALIJE					
PROIZVODI „PEKA“						HČERIN MOŽ			LADISLAVA ARNEŽ ROMAN C. ANETA		DEL ŽIVAL- SKE NOGE NEVENKA SIMONIC			
OKRASNI KIPEC, AMORČEK					T	PREDSTOJNIK DEKANATA MAJHEN ITAL. MOTOR				SVETOVANJE, SVET VSEKAK DEL CESTE				
ZGREŠITEV, KIKSANJE				NEW. FILOZOF (RIKARD) STARA PLO- SKOVNA MERA	A		N		R			SPRIMEK SNEGA SL. POLITIK (TONE)		
TALISOVA ORANŽADA			TOVARNA ŽIVAL GORSKI RE- SILNI COLN			VELIK KAMEN, ČER		NEZNAJKA V TURSKI MOGOČNIK	MATEMATIKI IME INDIJSK POLITIKA SASTRIJA		MIKROB DOLINICA, LOG	B		
IZDELOVALEC VATE									OKRAJŠANO M. IME (EDVARD)				OLGA STROJIN	TOMAZIN IRENA STANA TRUDEN
HRAVO- SLOVJE			K		PRISTAŠ POGANSTVA				RIMSKI AMFITEATER, KOLOSEUM					
CIVILIST, NEVOJAK					HRIB PRI BEOGRADU									

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Vodoravno: UMEA, KRIZ, PSUNJ, LOZA, ATE, DI-
ALOG, PRAZNIK DELA, ČETNIK, SIRAR, SOBA,
AKER, ON, LIV, VDOR, NASLOV, KRONIST, ARGU-
MENTACIJA, NITRA, LEO, AKTI, ETAPA, CRES, JS,
TRSAT, PETIT, AIDA, KINIK, KLEVETA, JI, ATO-
MI, NEJKO, EMIR, NE, LENAC, AZI, FALARIZEM,
OVIRA, MAG, UJNA, ICA.

V uredništvo smo prejeli 66 rešitev križanke iz
prejšnje številke. Tokrat so imeli največ sreče:

- 80 din — Lojzka Bohinc, prodaja
- 60 din — dr. Oton Kikel, obratna ambulanta
- 40 din — Mira Tepina, splošni sektor
- 20 din — Janko Rozman, upokojenec
- 20 din — Danica Meglič, tehnični sektor

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo do
1. junija 1976.

Zahvale

Sodelavcem in sodelavkam
delovne enote 520 se iskreno
zahvaljujem za takšno pozor-

nost in darilo ob moji upoko-
jivosti ter vam želim še nada-
lje mnogo uspeha pri vašem
delu.

Klemenčič Francka

Vsem sodelavkam, sodelav-
cem, mojstrom in nadmoj-
stru delovne enote 523 se naj-
lepše zahvaljujem za lepo da-
rilo pri odhodu v pokoj. Že-
lim vam še mnogo uspehov,
zadovoljstva in zdravja, ker
zdravje je človekovo boga-
stvo.

Klemenc Ivan

Sindikalni organizaciji Pe-
ko Tržič se iskreno zahvalju-
jem za denarno pomoč v ča-
su moje bolezni.

Klemenčič Francka

Vojaki nam pišejo

Ob prazniku delovnih ljudi
1. maju vam iskreno čestita
in želi kolektivu veliko delov-
nih in poslovnih uspehov

član kolektiva TOZD
Trbovlje
vojak gardist
Karli Hren

Hvala za pozdrave, oglesi
se še kaj!

Prišli

V TOVARNO:

V prodajni sektor: Slatnar
Jožef

Odšli

IZ TOVARNE:

Po želji delavca: Prozorac
Idriz, Benedičič Marinka;

Po pismenem sporazumu:
Bodlaj Jana

Invalidska upokojitev:
Rezar Marija, Klemenčič
Frančiška, Klemenc Ivan;

Neodvisno od volje delavca:
Mihic Brigita.

IZ PRODAJNE MREŽE:

Postojna: Anderlič Ivanka;
Murska Sobota II.: Balažek
Stanko;

Valjevo II.: Ristović Slobodan.

ali že veste...

V naši delovni organizaciji
je od 2711 zaposlenih 1807
žensk, od tega v tovarni 1444
in 359 v mreži.

PeKo

V samoupravne organe,
zbor združenega dela in splo-
šno delegacijo je izvoljenih
136 žensk.

Zahvala

Ob smrti moje drage mame
se iskreno zahvaljujem sode-
lavkam in sodelavcem iz mo-
delirnice za podarjeni venec
in izrečena sožalja.

Babič Vera

Pljučni rak

Med vzroki naglega naraščanja te bolezni je vsekakor kajenje cigaret.

Dr. Zdenka PODGORNIK-RUNOVC, specialist radio-terapevt

Obolevanje za pljučnim rakom je v zadnjih desetletjih močno naraslo. Naj navedem le nekaj statističnih podatkov. Pred 50 leti je bil pljučni rak prava redkost. Kratek podatek iz ZDA: leta 1930 je umrlo v tej deželi za pljučnim rakom 2837, leta 1950, torej 20 let pozneje pa že 18.313 ljudi. Te številke nam povedo, da je smrtnost zaradi tega obolenja narasla v 20 letih za 500 odstotkov. V Sloveniji je leta 1966 zbolelo za pljučnim rakom 410 ljudi, to je 11 % od vseh obolelih za rakom. Od tega je bilo 17 % žensk, to je slaba šestina. Za nobeno drugo vrsto raka ni obolevanje tako naraslo kot prav za pljučnim rakom. Očitno je, da za pljučnim rakom mnogo pogostejše obolevajo moški kot pa ženske. Po statistikah je razmerje med spoloma 7:1 v korist žensk.

Kje so vzroki tako naglega statistike dolžijo za ta porast vse večje število kadičev cigaret. Pri izogrevanju le-teh nastajajo snovi, kot sta ben-piren in bencantracen, ki pri laboratorijskih poskusih povzročijo raka na poskusnih živalih. Pri posameznem kadiču ni mogoče napovedati, ali bo sploh in kdaj in obolen za pljučnim rakom. Raziskovalci pa so si edini v tem: čim dalj traja kajenje in čim večja je dnevna količina pokajenih cigaret, tem večja je možnost obolenja za pljučnim rakom.

Pregledi kadičev so pokazali, da imajo ti na sluznicah dihalnih organov spremembe, ki jih pri nekadičih ni. Te spremembe štejemo za pred-rakave, to se pravi, da se iz njih lahko razvije rak. Po mnenju strokovnjakov kajenje cigar in pipe ni tako nevarno, ker taki kadiči ne vdi-havajo tako globoko dima kot kadiči cigaret. Napotek je tak: tudi dolgoletni kadilec zmanjša možnost, da bi zbolel za pljučnim rakom, če preneha kaditi. Najbolje pa je, da sploh ne začnemo kaditi, kajti kajenje pospešuje nastanek pljučnega raka, kakor tudi drugih obolenj, predvsem obolenj srca in ožilja.

Povzročitelje pljučnega raka iščemo tudi drugod. Vemo, da je obolevanje dva do štirikrat pogostejše v mestih kot na deželi. To pripisujemo zraku v mestih, ki ga onesna-žuje industrija in velik promet. Pred nekaj desetletji so mislili, da je tuberkuloza marsikdaj predhodnik pljučnega raka. Toda čas je pokazal, da upadanje tuberkuloze ne gre v korak z naraščanjem pljučnega raka. Ne moremo reči, da so nepomembna raz-na kronična, t. j. dolgotrajna vnetja v samih pljučih in sap-nikovih vejah ter vejicah. Ta obolenja stalno dražijo sluz-nico, ki je tako bolj dovzetna za razvoj raka.

Pljučnega raka se da hitro spoznati ali pa tudi zelo težko. Zelim si, da bi ga spoz-nali čimprej. V zgodnjem stanju so znamenja neznat-na. Najpomembnejše zname-nje je kašelj. Ta se pojavlja tudi pri drugih kroničnih obolenjih pljuč in sapnikov vej npr. pri bronhitisu. Znan je dolgoletni kašelj kadičev, zlasti jutranji. V tem primeru nam postane sumljiva vrsta kašlja. Če se ta spremeni, bo-dimo pozorni. Če opazimo krv-av izmeček je to resno opo-zorilo, da moramo k zdravni-ku, čeprav krvavkast izplju-nek lahko povzroča tudi druga obolenja. Drugo po-membno znamenje je težko dihanje, ki se pojavlja tudi, če bolnik miruje ter je žvižga-joče in ostro. Pomembno zname-nje je bolečina v prsih, ki je podobna zbadanju in se pri kašljanju poveča. Ne-redko se pridruži pljučnemu ra-ku pljučnica. Vsa znamenja, kot so npr. temperatura, zno-jenje, spremembe v krvi, go-vorijo v prid vnetju. Rentgen-ski pregled po preboleli pljučnici pa nam odkrije ra-kavo obolenje. Ne trdimo, da je vsaka pljučnica posledica ali znanilec raka. Še zdaleč ne! Vendar ni nikdar odveč temeljit pregled po prestani pljučnici. Vidimo, da zname-nja začetnega pljučnega raka niso zelo značilna. Zato naj nas nekaj tednov trajajoči kašelj opozori, da gremo k zdravniku. Najpametneje je, da si damo po 45. letu staro-sti vsaj vsako leto enkrat pre-gledati pljuča.

Moderna medicina ima na na voljo že dokaj zanesljive

metode, da lahko ugotovi to bolezen. Najpreprostejši je rentgenski pregled in slika-nje pljuč. Na sliki vidimo do-stikrat zasenčenje, ki ga pov-zroča tumor, ko bolnik nima še nobenih težav.

Če nam rentgenska slika zbudi sum, da gre za rakavo obolenje, izberemo še druge diagnostične postopke. Naj-važnejša je bronho-skopija. Pri tej preiskavi s posebno napravo pogledamo v sapnico (bronhus) in njene bližnje veje. Tako neposredno vidimo tumor in ga tudi košček odre-žemo za mikroskopski pre-gled. Rezultat pregleda izreza-nega tkiva pod mikroskopom je zelo zanesljiv. Večkrat pa leži tumor globoko v pljučih in ga z omenjeno napravo ne moremo videti. V tem prime-ru nam pogosto pomaga bronhografija sapnico in nje-ne veje napolnimo s kontrast-nim sredstvom da postanejo pri rentgenskem slikanju vi-dne. Tako lahko vidimo me-sto kjer rakavo tkivo zapira sapnico. Zelo nam pomaga tu-di pregled celic v izpljunku ali v brisu sluznice, ki ga na-pravimo pri bronhoskopiji. S površine tumorja se namreč luščijo rakave celice, ki jih pod mikroskopom lahko spo-znamo.

Pljučnega raka najbolj za-nesljivo pozdravimo s opera-cijo. Zal, čisto to ni mogoče, ker pride bolnik prepozno na zdravljenje ali pa nam druge okoliščine ali obolenja pre-prečijo, da bi bolnika operi-rali. Drug način zdravljenja pa je obsevanje z rentgenski-mi ali gama žarki, s katerimi ljivo izboljšanje, včasih pa tu-dosežemo mnogokrat zadovo-di dokončno ozdravljenje.

Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Pogoji zanje in njihov obseg

Namen pokojninskega in in-validskega zavarovanja je, za-gotoviti socialno varnost v določenih primerih vsem, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani za vse ali samo za posamezne prime-re. Primere za katere delavci in drugi zavarovanci po načelu vzajemnosti in solidarno-sti zagotavljajo s pokojnin-skim in invalidskim zavarovanjem socialno varnost sebi

in svojim družinskim članom so: starost, invalidnost, nepo-sredna nevarnost za invalid-nost, telesna okvara in smrt. Delavci in druge osebe se za-varujejo za omenjene prime-re, da si zagotovijo sredstva za vzdrževanje in preživljanje za čas, ko sami ne bodo več mogli s svojim delom pridobi-vati za življenje potrebna sredstva. Ker je za socialno varnost in preskrbljenost de-lovnih ljudi v primerih, ko ne morejo več delati, zainte-resirana tudi širša skupnost od občine in republike do zveze, je zavarovanje za ome-nje primere obvezno.

Za vsak posamezen zavarovani primer je zagotovljena določena pravica, če so izpol-njeni pogoji, ki jih določa zakon ali statut skupnosti. Za primer starosti je zagotavlje-na pravica do starostne po-kojnine. Za primer invalidno-sti, ki pomeni izgubo ali zmanjšanje delovne zmoglo-sti, je zagotovljeno več prav-ic in sicer pravica do in-validske pokojnine, pravica do poklicne rehabilitacije, pravi-

ca do zaposlitve in pravica do denarnih nadomestil. Za pri-mer neposredne nevarnosti za invalidnost so zagotovljene: pravica do poklicne rehabili-tacije, pravica do zaposlitve in pravica do denarnih nado-mestil. Za primer zavarovan-čeve in upokojenčeve smrti je zagotovljena njegovim družin-skim članom pravica do dru-žinske pokojnine. Za primer telesne okvare je zagotavlje-na pravica do denarnega na-domestila, ki ga imenujemo invalidnina.

Poleg omenjenih pravic, ki jih pokojninsko in invalidsko zavarovanje zagotavlja ob po-sameznih zavarovanih prime-rih, so zagotovljene upoko-jencem in delovnim invali-dom še nekatere druge pravi-ce oziroma drugi denarni prejemki. To je pravica do varstvenega dodatka k sta-rostni, invalidski in družinski pokojnini, če je pokojnina nizka, upokojenec in člani njegove družine pa nimajo drugih sredstev za preživlja-nje.

Potem je še pravica do de-narnega dodatka za pomoč in postrežbo za upokojenca, v nekaterih primerih pa tudi za aktivnega zavarovanca, če je za opravljanje osnovnih živ-ljenskih potreb neogibno po-trebna stalna pomoč in po-strežba drugega. Potem je še pravica do povračila potnih in selitvenih stroškov zavarovancem, delovnim invalidom in upokojenecem v zvezi z uve-ljavljanjem nekaterih pravic iz invalidskega zavarovanja. Upokojencem je zagotovljen tudi enkratni letni prispevek za rekreacijo.

Na kratko pogledimo posa-mezne zavarovane primere. Z določeno starostjo se predpo-stavlja, da zavarovanec ni več sposoben za delo zaradi česar ima pravico do pokojnine. Starost ob kateri se v pokoj-ninskih sistemih v svetu zago-tavlja zavarovancem-delavcem starostna pokojnina, če so bi-li zavarovani določeno dobo, je precej različna: na splošno pa je višja kot pri nas. Ra-zen tega naše zavarovanje da-je starostno pokojnino ne gle-de na starost, če ima zavarov-anec 40, zavarovanka pa 35 let za pokojnino vstetih let. Ta doba je še nižja za borce NOB pred 9. 9. 1943 ter špan-ske borce in za tiste, ki se jim zaradi težavnosti in škod-ljivosti za zdravje, delo na nekaterih delovnih mestih šteje s povečanjem.

Invalidnost, ob kateri so zavarovancem zagotovljene nekatere pravice iz invalid-skega zavarovanja, pomeni iz-gubo ali zmanjšanje zmoglo-sti za delo, ki ga je zavarova-nec opravljal, če ju ni mogo-če odpraviti z zdravljenjem. Naši predpisi poznajo tri stopnje invalidnosti. V prvo skupino spadajo zavarovanci, ki so popolnoma nezmožni za svoje ali drugo primerno de-lo in se tudi s poklicno reha-bilitacijo ne morejo usposobi-ti za tako delo. Takšnim in-validom se odmeri invalidska pokojnina, če imajo potrebno pokojninsko in zavarovalno dobo. V drugo skupino spa-dajo zavarovanci, ki svoje ali drugo ustrezno delo lahko opravljajo le v skrajšanem delovnem času, vendar naj-manj s polovico polnega de-lovnega časa in se niti s po-klicno rehabilitacijo ne more-jo usposobiti za drugo ustrez-no delo, ki bi ga opravljali poln delovni čas. Takšnim de-lovnim invalidom se zagotovi ustrezno delo in prejemajo nadomestilo osebnega dohod-ka v višini razlike med dose-ženim osebnim dohodkom in zneskom osebnega dohodka, ki bi ga dobili, če bi delali poln delovni čas.

V tretjo skupino spadajo zavarovanci, ki so popolnoma ali deloma nezmožni za svo-je delo, sposobni pa so za drugo ustrezno delo poln de-lovni čas. Takim invalidom se zagotovi drugo ustrezno delo, če je potrebno, se uspo-sobijo za drugo ustrezno de-lo; ko so zaposleni prejema-jo nadomestilo osebnega do-hodka, če je le-ta manjši, kot bi bil na prejšnjem delovnem mestu. Delovnim invalidom druge in tretje skupine, ki so že dopolnili določeno starost (moški 60 in ženske 55 let), se ne zagotavlja drugo ustrezno delo in poklicna usposobitev. Zato se jim odmeri invalidska pokojnina.

STAROSTNA POKOJNINA

Pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine so v letošnjem letu ostali v glav-nem nespremenjeni. Pravico do starostne pokojnine ima:

Zavarovanec, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe in za-varovanka, ki je dopolnila 35 let pokojninske dobe, in sicer ne glede na starost in ne gle-de na to, kdaj je bila ta po-kojninska doba dopolnjena.

(Nadaljevanje prihodnjic)

V spomin

Kruta, neisprosnna smrt je spet posegla v na-šo sredo. Za žrtev si je izbrala našo sodelavko

BRIGITO MIHIC

Brigita je bila med nami devet let. Bolezen ji je že dolgo grenila življenje, dokler je ni strla.

Od naše sodelavke smo se na tržiskem po-kopališču zadnjič poslovili 25. aprila, spomin nanjo pa bo ostal.

NAŠI

~ ~ 50 ~ ~
LETNIKI

KERN MARIJA, lepilec na-cvikanjih golenic v oddelku 520

Naše čestitke!

Sejem v Düsseldorfu

Minilo je že več kot mesec dni od zaključka sejma obutve v Düsseldorfu. Tokrat so ga organizatorji pripravili že enainštiridesetič. Dvakrat na leto, marca in septembra, proizvajalci obutve tako prikazujejo svoje modele vsem obiskovalcem.

V letošnjem letu je sodelovalo 147 razstavljalcev iz ZRN in 273 razstavljalcev iz ostalih dežel. Najpomembnejši med njimi so bili: Salamander, Servas, Ricker, Gabor, Libelle, Obermain, Rheinberger, Sioux, British Footwear Manufacturers Federation, Morlands, Humanic, Bertini in drugi.

Pred vhomom je plapolalo 19 državnih zastav in prvič v zgodovini sejma ter jugoslovanske industrije obutve so razobesili tudi zastavo Jugoslavije.

Potrebno je bilo precej časa in naporov za to, da smo si pridobili pravico sodelovanja. Organizator nam je dodelil prostor v velikosti 192 kv. m. Opremo smo izdelali v naši delovni organizaciji ter jo skupaj z ostalim materialom in čevlji odpeljali v Düsseldorf.

Prijetna ter okusna oprema razstavnega prostora kakor napisi Peko-Afis so že od daleč privabili številne obiskovalce, ki so si ogledali naše nove modele za sezono J/Z 1976-77.

Nekateri so že v Düsseldorfu naročili prve količine, ostali pa so se s potniki firme Afis dogovorili o terminih obiskov.

Poleg množičnega obiska in zadovoljnih obrazov kupcev smo ugotovili, da se je krog naših kupcev povečal, pa tudi naročila so bila večja od prejšnjih. To nam zgovorno kaže na to, da si »Peko-Afis« vztrajno utira pot navzgor v evropski čevljarški industriji.

Da bomo dosežene rezultate obdržali, moramo vložiti vse napore v dosledno izvrševanje proizvodnih programov, tako da bodo naši kupci naročeno obutve prejeli v željenih dobavnih rokih in najboljši kakovosti.

Ida Ribnikar

Poslovodje na sejmu

V letu 1975 je mreža doseгла svoj največji uspeh. Tri poslovavnice so dosegle preko 2 milijardi prometa, sedem pa milijardo.

Za tak promet je potrebno veliko truda vsega prodajnega osebja.

Za priznanje in trud so poslovodje — milijarderji obiskali sejem obutve v Düsseldorfu, na katerem je sodeloval »Peko-Afis« z modeli jesen-zima, s tistimi, ki smo jih imeli na bazenski konferenci na Bledu.

Kot najpomembnejše me je prevzelo to, da je »Peko« edini iz naše države in edini izven zahodnoevropskega tržišča, ki je sodeloval kot enakopraven član proizvajalcev obutve.

Ob obisku sejma, na katerem so sodelovale najvidnej-

še tovarne obutve iz Evrope, sem doživel še eno prijetno presenečenje. Naši razstavljeni modeli se lahko merijo tako po estetskem videzu kot po kakovosti iz izdelki drugih evropskih tovarn, a naši ženski škornji prednjačijo pred vsemi razstavljenimi modeli, v čemer je velika zasluga naših kreatorjev, da smo prišli v sam vrh evropskih proizvajalcev obutve.

Veliko nam je koristil tudi ogled Düsseldorfa, kjer smo imeli priložnost videti različne obutvene aranžmaje, ki so pa pri nas glede na proizvodnjo še precej pomanjkljivi.

Nekaj izrednega so bile izložbe s katerimi želijo proizvajalci opozoriti potrošnike na svojo sposobnost kot tudi na strokovnost osebja, ki je izložbe pripravilo. Niti v eni

sami izložbi ni bila razstavljena samo obutve, temveč je polno različnih kombinacij kot npr. kravate, steklenica viskija, rokavice, zvit pas in tudi list iz kakšne modne revije. Posebno skrbijo zato, da

bi modnih artiklov ne mešali z drugimi standardnimi in sicer tako, da modne artikle razstavijo kot skupine v isti barvi, kar je za potrošnika zelo privlačno in pregledno. Cvetković Antun

TOVARNA OBUTVE »PEKO« TRŽIČ

razpisuje

za šolsko leto 1976/77

v skladu s 17. členom samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov

I. KADROVSKE ŠTIPENDIJE:

- 1 štipendijo na ekonomski fakulteti
- 1 štipendijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — oddelek za kemijsko tehnologijo
- 1 štipendijo na visoki šoli za organizacijo dela — računalniško-organizacijska smer, III. letnik
- 1 štipendijo na I. stopnji ekonomske fakultete ali VEKŠ Maribor
- 1 štipendijo na srednji tehnični šoli, kemijski oddelek
- 5 štipendij na srednji tehnični čevljarški šoli (od tega 2 za TOZD Trbovlje)
- 2 štipendiji na ekonomski srednji šoli (od tega 1 za TOZD Trbovlje)

II. PROSTA UČNA MESTA ZA POKLIC:

orodjar	3 učenci
rezkalec	2 učenca
livarski modelar	1 učenec
modelni mizar	1 učenec
obratni električar	1 učenec
čevljar	4 učenci

Pogoji za sprejem: uspešno končan 8. razred osnovne šole, starost do 18 let.

šivalka zgornjih delov obutve	12 učencev
prikrojevalec zgornjih delov obutve	5 učencev
navlačilec zgornjih delov obutve	4 učenci
šivalka zgornjih delov obutve za TOZD Trbovlje	10 učencev
prikrojevalec zgornjih delov obutve za TOZD Trbovlje	4 učenci

Pogoje za sprejem izpolnjujejo učenci s 6. razredi osnovne šole, ki so končali obveznost osnovnega šolanja.

Prosilci morajo pisмено »Prošnji za štipendijo« na obrazcu DZS 1,65 priložiti zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo o opravljenih izpitih in potrdilo o premoženjskem stanju (kandidati za sprejem v uk naj priložijo še izpisek iz rojstne matične knjige).

Prošnjo in dokumente naj prosilci pošljejo najkasneje do 30. junija 1976 na naslov: Tovarna obutve »PEKO« Tržič.

Novosti na policah tržiške knjižnice

J. P. DONLEAVY:
INGVERJEV CVET

Roman pripoveduje o erotično dokaj začinjenem življenju Sebastiana Dangerfielda, ameriškega Irca, študenta veseljaškega kova, ki je bolj doma v beznicah kot v predavalnici. Od trenutka, ko obesi ponesrečeni zakon na klin in se iz spodobnega Dublina napoti v manj spodobni London, se pred bralcem zavrti vrtiljak posrečenih prigod, ljubezenskih srečanj in pivskih umetnij. Kaj poganja nora kolesca Sebastiana Dangerfielda? Vsekakor neka tipična irska radoživost, nemalokrat prignana na temperaturo obupa, ki ima originalno socialno obeležje stare katoške Irske.

György Sándor GAL,
Vilmos SOMOGYI:
ZGODBE IZ
DUNAJSKEGA GOZDA

Zgodbe iz Dunajskega gozda so obsežne roman o velikem, glasbeno najbolj razgibanem stoletju, o glasbenikih družine Strauss, ki so s svojimi valčki osvojili svet. Toda Straussova glasba ni samo navduševala; iz pričujočega romana o tej veliki, glasbeno izredno nadarjeni družini zvedemo, da je razburkala tudi duhove, dvigala prah in zbujala ogorčenje, češ da je valček nemoralen... Petdeseta leta 19. stoletja so bila zelo razgibana, nič manj pa seveda ni bilo vrtoglavo zasebno življenje velike in številne družine Strauss.

Frank YERBY: GILLIAN

Slike razpisnega bogastva, v katere se kot rja zajeda revščina proletariata, se živahno nizajo v beležnici Geofryja Lynna, pripovedovalca te zgodbe. Odkrije žalostno resnico o življenju evropskih priseljencev in črnec. In ko že kaže, da je Gillian resnico o tragični smrti odnesla s seboj v grob, pride do nenadnega preobrata, ki razkrije resničnega morilca in ga pripelje pred oči pravice.

Roman opisuje zgodnje razdobje ameriškega kapitalizma in njegov vzpon, borbo za obstanek in ljudi, ki jih nosijo vrtinci življenja. Glavni junaki se predstavijo v vseh vrlih in slabostih, njihovo življenje pa se kot uročno vrti okrog glavne osebe — Gillian.

Dopisuj

V

Čevljarja!

»ČEVLJAR«, glasilo delovne skupnosti tovarne obutve »PEKO« — ureja uredniški odbor: Dragica Bogataj, Slavko Hvalica, Milka Meglič, Nataša Meglič, Anton Simonič, ing. org., Marija Slapar, Tadej Weilguny, dipl. ing. arh. — Glavni in odgovorni urednik Marija Slapar. — Naslov uredništva: PEKO Tržič. Telefon 50-260 int. 217. — Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj v 3500 izvodih. — Izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.